

Koncsek József

Juhász Ferencről

Juhász Ferencet irodalmi nevelőapámnak tartom. (Vagy bátyámnak? 16 év a kor-különbségünk.)

Tíz-tizenkét éves koromban olvastam először az *Arany* című versét. Ezt ő maga is sokra tartotta, hiszen később élete vége felé, az Örökségünk könyvsorozatban megjelent *Kozmosz-magány* c. válogatásba is az első helyre tette.

Amint a párolgó tál fölé hajló gyerekek várják, hogy kanalazhassák a levest – erről szól az *Arany* vers – ez engem szíven ütött. Ez a vers az én proli-gyerekkoromról szólt. (Az *Alsó-Tó utcai* novellámban írtam erről. Később a Magyar Napló közölte a *Tyúkpiactér 2.* című novellámat ugyanebből az időből.)

Már egyetemista voltam, amikor elmentem hozzá. Fogadott a New York kávéházban lévő Új Írás szerkesztői szobájában. Leültetett, élém tolt a cigarettás dózniját: „Philip Morris,” – mondta – „gyújts rá!”. (Ez igen, bádogdobozban Philip Morris!) Aztán rám nézett:

– Szóval Thomas Mann?

(Ugyanis egy interjúban Thomas Mannról beszéltem, a *József és testvérei* című regényről.)

– Igen. Feltétlenül.

– És elolvastad már?

– Már harmadszor kezdek bele, de nem jutok tovább.

– No, jó.

– Kedves Ferenc, én költő vagyok – mondtam neki.

– Az majd elválik.

Jóval később a *József Attila* verset, a *Dózsa-eposzt*, a forradalmunkról szóló versét faltam, és nagyon szerettem.

Pártfogoltjául ugyan nem engem választott, amikor volt a rádióműsor az *Elérhetetlen Föld* antológia megjelenésekor, de ez engem nem bántott. Én továbbra is rajongtam érte.

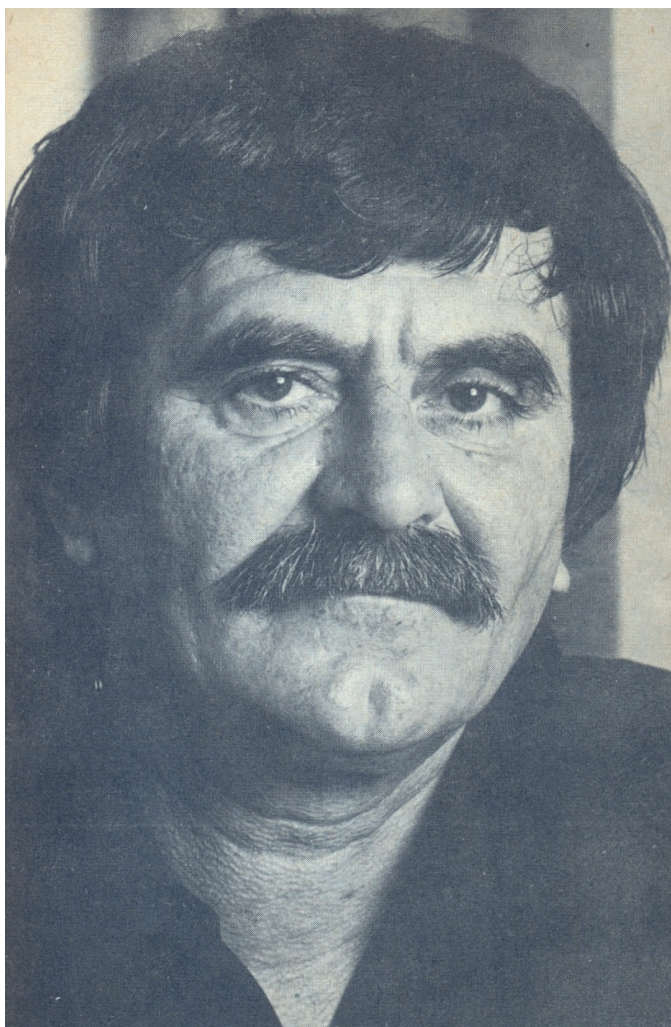
Sokkal később jöttek a franciák: Apollinaire, Baudelaire, Verlaine. Meg a festők: Renoire és a többiek. Marguerite Duras (nem „Dürá”, ahogy a francia mondja, mert Duras nem francia), Ionescu... Hát aztán persze az oroszok, hiszen orosz szakos voltam: Dosztojevszkij, Leonyid Andrejev, Jeszenyin, Turgenyev, Anna Ahmatova, Arcübasev, stb. Persze Villon, sőt Picasso, akinek egyetlen színdarabja van: *Le désire attrapée par le queue*. Magyarul „A telibe viszonzott vágyakozás”-ként fordítják. Franciául keményebb a jelentése.

Volt aztán Saint-John Perse, aztán a *Fűszálak* stb., stb. Egy biztos, nekem az első helyen ma is Juhász Ferenc áll.

*

Tulajdonképpen most, hogy Juhász Ferencnek évfordulója van, ezek a gondolatok jutnak eszembe és ez a versike:

*Kiszáradt a tóból mind a sár, mind a víz
Szeğin birge nyájam is a juhászra níz,
Én istenem-uram, adj egy csendes esőt,
Juhász Ferencre szépen emlékezőt!*

Koncsek József

A JUHÁSZNAGY vagy NAGYJUHÁSZ

– *ikerpár* –

Mondtam - anno -, hogy Juhász Ferenc és Nagy László egy kétpetéjű iker. Ott vannak ők a képzeletemben, mint két testvér. Egymásnak hátat fordítanak, László kezében* „csillog-villog jó vitéz fegyvere», Ferenc pedig egy nagy rózsát tart a kezében, amely nagyon hasonlíthat a hirosimai atomfelhőre is - ha valaki akarja - ám Feri rózsája mégsem az, hanem bogarak, madarak, krokodilok, dinoszauruszok és más szörnyek tekergőznek békésen, egymást: „szorítja, nyomja egyik dolog a másikat”. A két testvér 360 fokban lefedez a mindenség valamennyi támadó szándékát, védi a közöttünk szorongó embereket, az ő „köpönyegükből” bújnak ki. Így vagyunk az oltalmukban.

Egyébként, ha enyém lenne a nagy (NAGY) Hoggarty gyémánt, én zavaromban nem tudnék vele mit kezdeni. Azt hiszem, hogy bedugnám az ágy alá, szikrázson, világítson ott, ha akar. A porcicák, egérlyukak, szalmatorpék közt. Szép azért ez a gyémánt, s lehet, melegíti is az ágyban szerelmeskedő lányt és fiút. Ilyesmiket képzelek. Ferenc megkínálna dózniból cigarettával. (Szokta, jókat szívott.) Én meg csak ámuldoznék, örülnék ebben a NAGY-NAGY megJUHÁSZKODÓ csodálatos mindenségben.

* László másik kezében „rózsa lefejezve”